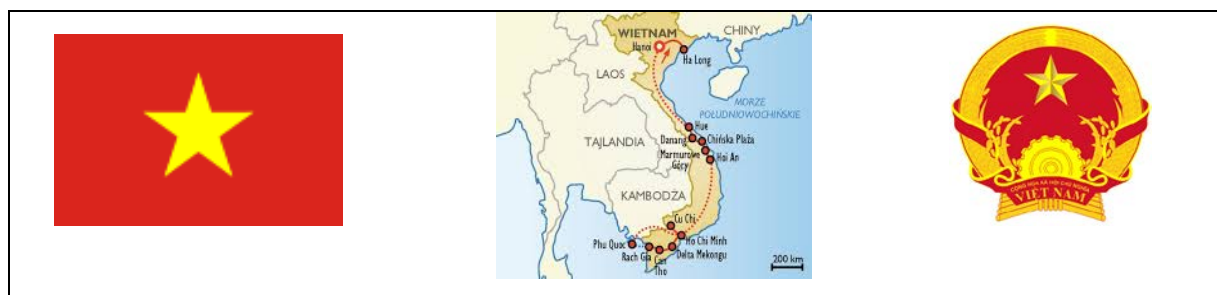

WIETNAM

1. Podstawowe informacje o Wietnamie

Powierzchnia:	331 210 km ²	
Ludność:	96,5 mln	
Stolica:	Hanoi	
Ustrój polityczny:	republika jednopartyjna	
Waluta:	Dong (VND)	
Głowa państwa (prezydent):	Nguyen Phu Trong	od 2018
Premier:	Nguyen Xuan Phuc	od 2016
Skład etniczny:	Wietnamczycy (Kinh) - ok. 85%, Tay, Thai, Muong, Chińczycy, Khmerowie, Nung, Hmong, Dao	
Język urzędowy:	wietnamski	
Ambasador Wietnamu w Polsce	Vu Dang Dung (nowy ambasador oczekuje na akredytację)	od 07.04.2017
Ambasador RP w Wietnamie	Wojciech Gerwel	od 15.08.2018

2. Wybrane wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PKB PPP (w mld USD)	660,5	714	769,6	838,6	919,8	1 001,5
Wzrost PKB na mieszkańca PPP (% , USD)	5,3	5,8	5,6	5,9	6	6
Wzrost PKB (%)	6,0	6,7	6,2	6,8	7,1	7,0
Inflacja (w %)	4,1	0,6	2,7	3,5	3,5	2,8
Bezrobocie (w %)	2,1	2,3	2,3	2,2	2,2	2,2

Źródło: IMF - World Economic Outlook (April 2020).

3. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

Socjalistyczna Republika Wietnamu jest państwem o systemie jednopartyjnym, w którym kontrolę nad życiem politycznym, gospodarczym i społecznym sprawuje Komunistyczna Partia Wietnamu. Najwyższym organem władzy państwowej w Wietnamie jest Zgromadzenie Narodowe, liczące 496 posłów, które dokonuje wyboru prezydenta kraju oraz powołuje szefa rządu i ministrów.

Zgromadzenie Narodowe spotyka się dwa razy w roku podczas trzydziestodniowych sesji i ma formalną zwierzchność zarówno nad władzą wykonawczą jak i nad władzą sądowniczą. Członkowie Zgromadzenia Narodowego wybierani są w wyborach powszechnych i bezpośrednich na pięcioletnie kadencje.

Wietnam jest podzielony na 58 prowincji i 5 miast wydzielonych. Prowincje dzielą się na powiaty, a te z kolei na gminy. Administracja publiczna funkcjonuje, odpowiednio, na czterech poziomach: centralnym (zgromadzenie narodowe, prezydent, rząd, sąd najwyższy, prokurator generalny), prowincji/miast wydzielonych, powiatów oraz gmin. Na wszystkich poziomach administracji publicznej powoływane są do życia w drodze bezpośrednich wyborów na pięcioletnie kadencje Rady Narodowe, które z kolei powołują swoje organy wykonawcze, tzw. Komitety Ludowe.

Wietnam należy do najbardziej dynamicznie rozwijających się krajów regionu Azji Południowo-Wschodniej. W ciągu ostatnich 30 lat (tj. od reformy Doi Moi w 1986 r.) osiągnął znaczący sukces w redukcji ubóstwa i wzroście ekonomicznym. W 2018 r. wzrost PKB wyniósł 7,1%, co było najlepszym wynikiem od 2007 r. Motorem rozwoju stał się w ostatnich latach popyt wewnętrzny wspierany niską inflacją, wzrostem zatrudnienia i zaufania konsumentów.

Pod względem struktury PKB do najważniejszych gałęzi gospodarki wietnamskiej zalicza się: usługi - 41%, przemysł - 33% oraz rolnictwo - 16%.

Wietnam na przestrzeni ostatnich lat, obok Chin, przyciągał najwyższy poziom inwestycji zagranicznych. Skumulowana wartość BIZ na koniec 2017 r. przekroczyła 128 mld USD. Prawie 70% eksportu uzależnione jest od bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Inwestycje o największej łącznej wartości zarejestrowały w SRW: Korea Południowa, Japonia, Tajwan, Singapur i Hongkong. Ponadto kraj ten jest jednym ze znaczących importerów towarów. Największymi partnerami handlowymi SRW w 2017 r. były Chiny, Korea Południowa, Japonia, USA.

Wietnam jest członkiem ASEAN, ONZ, WTO, AFTA, APEC, ASEM, IMF.

Wpływ pandemii Covid-19 na gospodarkę

Gospodarka Wietnamu odczuwa wyraźne negatywne skutki pandemii Covid-19. Wpływ na to mają głównie wewnętrzne ograniczenia dotyczące funkcjonowania podmiotów gospodarczych kraju oraz relacji międzynarodowych, w tym przede wszystkim ruchu turystycznego oraz pasażerskiego. Najbardziej dotknięte kryzysem sektory to rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo oraz usługi. W sektorze usług najbardziej ucierpiała turystyka oraz sprzedaż detaliczna. Przemysł i budownictwo dotychczas najmniej odczuły wpływ pandemii. Wprowadzane ograniczenia powodują problemy w bieżącej działalności dla wielu wietnamskich przedsiębiorstw oraz redukują ich możliwości osiągania przychodów. Sytuacja negatywnie wpłynie też prawdopodobnie na inwestycje zagraniczne, powodując odłożenie decyzji inwestycyjnych.

Rząd Wietnamu realizuje stopniowo działania wspierające gospodarkę i wietnamskie firmy, które ucierpiały z powodu pandemii. Ogłoszona 6 marca 2020 r. dyrektywa Premiera SRW wprowadziła pakiet wspierający gospodarkę o docelowej wartości 1,16 mld USD. Przewidziano działania rządu w wielu dziedzinach m.in. ułatwienia podatkowe oraz w dostępie do kredytów, handlu i płatności elektronicznych, ograniczenie procedur administracyjnych w celu redukcji kosztów dla przedsiębiorstw.

Jednym z działań ukierunkowanych na stymulowanie rozwoju gospodarki narodowej jest program wspierający realizację priorytetowych projektów inwestycji publicznych, na które rząd Wietnamu zamierza przeznaczyć w 2020 r. około 30 mld USD. 10 kwietnia 2020 r. Premier Nguyen Xuan Phuc podczas internetowej konferencji z udziałem rządu oraz władz poszczególnych prowincji stwierdził, że podjęte będą inwestycje nie zrealizowane w 2019 r. oraz planowane na 2020 r. Powołany zostanie specjalny zespół rządowy, którego zadaniem będzie monitorowanie i kontrola przebiegu realizacji inwestycji publicznych, wśród których kluczowe będą projekty dotyczące infrastruktury transportowej kraju, m.in.:

- Autostrada Północ – Południe
- Autostrada My Thuan – Can Tho
- Modernizacja pasów startowych lotnisk w Hanoi i Ho Chi Minh City
- Budowa międzynarodowego lotniska w Long Thanh

Decyzje rządu angażujące poważne środki budżetowe w podjęcie lub przyspieszenie inwestycji realizowanych przy finansowym udziale państwa mają charakter długofalowy. Projekty infrastrukturalne realizowane są w długim horyzoncie czasowym, pozwalając zapewnić zamówienia dla wielu wykonawców, a tym samym miejsca pracy dla ich pracowników. Częściowo wypełnią lukę powstałą w wyniku odłożenia decyzji dotyczących inwestycji zagranicznych.

4. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

a) UE – Wietnam

- Umowa o wolnym handlu (EVFTA) i umowa o ochronie inwestycji (IPA) między Unią Europejską a Wietnamem.

b) Polska - Wietnam

- Umowa o cywilnej komunikacji lotniczej z 11 września 1976 r.
- Umowa w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji z 31 sierpnia 1994 r.
- Umowa w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu z 31 sierpnia 1994 r.
- Umowa o współpracy w transporcie morskim z 6 grudnia 1995 r.
- Umowa o współpracy w dziedzinie nauki i techniki z 8 września 1999 r.
- Umowa o współpracy w dziedzinie rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych z 17 stycznia 2005 r.
- Umowa o udzieleniu kredytu w ramach pomocy związanej z 22 stycznia 2008 r.
- Umowa o współpracy finansowej z 28 listopada 2017 r.
- Porozumienie między Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi RP a Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi SRW o współpracy w rolnictwie z 28 listopada 2017 r.
- Porozumienie między Ministrem Środowiska RP a Ministerstwem Zasobów Naturalnych i Środowiska SRW o współpracy w dziedzinie ochrony zasobów naturalnych i środowiska z 28 listopada 2017 r.
- Porozumienie między Ministrem Rozwoju i Finansów RP a Ministerstwem Przemysłu i Handlu SRW o współpracy gospodarczej z 28 listopada 2017 r.

5. Wymiana handlowa z Polską

Wietnam jest największym partnerem handlowym Polski wśród krajów Stowarzyszenia Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) od 2016 roku. W ciągu minionych kilku lat polsko-wietnamskie relacje gospodarcze uległy intensyfikacji, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w statystykach dotyczących wymiany handlowej, jak i wzajemnych inwestycji.

W 2019 r. obroty handlowe Polski z Wietnamem wyniosły 3,48 mld USD, co stanowiło wzrost o 5% w porównaniu do 2018 r. Polski eksport do Wietnamu wyniósł ponad 343 mln USD notując półtoraprocentowy wzrost w stosunku do roku poprzedniego, a import wzrósł o 5,4% osiągając wartość przeszło 3,1 mld USD. Pomimo stałego wzrostu wartości wymiany handlowej na przestrzeni ostatnich kilku lat charakteryzuje się ona jednak przez cały czas przewagą importu towarów z Wietnamu do Polski, a co za tym idzie rosnącym deficytem po stronie naszego kraju, który w 2019 r. osiągnął wartość 2,8 mld USD.

Tabela 3. Wymiana handlowa Polski z Wietnamem (w mln USD)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2019/2018 (%)
Eksport	173,4	224,2	236,0	276,6	338,3	343,1	+1,4%
Import	1 307,1	1 528,7	1 675,6	2 021,9	2 973,4	3 133,1	+5,4%
Obroty	1 480,6	1 752,9	1 911,6	2 298,7	3 311,7	3 479,3	+5,0%
Saldo	- 1 133,7	- 1 304,5	- 1 439,6	- 1 745,1	-2 612,7	-2 790,0	x

Źródło: System Insigos MR

W 2019 r. w polskim eksporcie do Wietnamu, podobnie jak w latach poprzednich, dominowały artykuły rolno-spożywcze stanowiące 48,7% całego eksportu (167 mln USD), przede wszystkim wyroby na bazie łososia. Kolejne pozycje zajmowały wyroby przemysłu elektromaszynowego – 19,4%, wyroby przemysłu chemicznego – 16,3% oraz wyroby metalurgiczne – 11,3%. Najbardziej dynamicznie zwiększyła się sprzedaż wyrobów przemysłu drzewno-papierniczego (o 70,7%), przemysłu elektromaszynowego (o 23%) i metalurgicznych (o 22,4%).

Top-5 polskiego **eksportu** do Wietnamu (I – VII 2020 r.)

Towar	Wartość (w mln USD)	Udział w eksporcie (%)
Filety z łososia	24,8	11,7
Mleko i śmietana	13,1	6,2
Mąka	12	5,7
Ostrza maszynek do golenia	8,1	3,8
Miedź	6,7	3,2

Polski import z Wietnamu zdominowały w 2019 r. wyroby przemysłu elektromaszynowego odpowiadające za ponad połowę jego wartości (61,5%, tj. 1,93 mld USD). Ich import wzrósł w 2019 r. o 7,1% w porównaniu z 2018 r. Ponadto znaczną pozycję w imporcie stanowiły również wyroby przemysłu lekkiego – 21%.

Wśród najważniejszych pozycji w polskim imporcie z rynku wietnamskiego agregowanych na poziomie 4-cyfrowych kodów CN w 2019 r. dominowały:

- aparatura do telefonii i telegrafii przewodowej oraz telekomunikacyjna;
- części i zespoły urządzeń nadawczych, radarowych, odbiorników radiowych i telewizyjnych;
- aparatura odbiorcza dla telewizji; monitory, projektory wideo;
- obuwie;
- kawa, substytuty zawierające kawę naturalną.

W pierwszym półroczu 2020 r. obroty handlowe między Polską a Wietnamem spadły w porównaniu z pierwszym półroczem 2019 r. o 9,3% z 1,75 mld USD do 1,59 mld USD. Import z Wietnamu obniżył się o 11,5% z 1,59 mld USD w 1H'19 do 1,4 mld USD w 1H'20, ze względu na spadek importu wyrobów przemysłu elektromaszynowego o 192 mln USD. Eksport z Polski do Wietnamu wzrósł za to o 12,7% z 160,5 mln USD w 1H'19 do 180,8 mln USD w 1H'20. W największym stopniu przyczyniła się do tego podwyżka sprzedaży do Wietnamu artykułów rolno-spożywczych (o 19,2 mln USD) i produktów mineralnych (o 5,4 mln USD).

6. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Współpraca inwestycyjno-kapitałowa wciąż odbywa się ograniczonym zakresie. Według danych Narodowego Banku Polskiego (NBP) łączna wartość akcji i udziałów związanych z bezpośrednimi inwestycjami z Wietnamu w Polsce na koniec 2019 r. wyniosła 4,8 mln USD.

Do najbardziej znanych należą: inwestycja w Centrum Sportowe i Opieki Zdrowotnej w Warszawie, inwestycja jednego z największych producentów produktów mleczarskich w Wietnamie Viet Nam Dairy Products J.S.C., który w 2014 r. otworzył w Warszawie spółkę Vinamilk Europe Sp. z o.o. Ponadto na polskim rynku od 1990 r. funkcjonuje grupa kapitałowa TAN-VIET, która jako właściciel marki VIFON od lat jest czołowym graczem w kategorii zup błyskawicznych, a z marką TaoTao liderem rynku sosów i makaronów orientalnych w Polsce.

Z kolei łączna wartość akcji i udziałów związanych z bezpośrednimi inwestycjami z Polski w Wietnamie na koniec 2019 r. wyniosła 18,5 mln USD. Widoczny jest stały wzrost zainteresowania polskich przedsiębiorców inwestowaniem na rynku wietnamskim. W 2017 r. polska firma Grupa Adamed nabyła pakiet kontrolny wietnamskiej firmy farmaceutycznej Dat Vi Phu. Transakcja stanowi

największą dotychczas polską inwestycję bezpośrednią w Wietnamie. Umowa została w Hanoi w obecności prezydentów obu krajów podczas oficjalnej wizyty Prezydenta RP w Wietnamie wraz z towarzyszącą mu misją biznesową, organizowaną przez Ministerstwo Rozwoju oraz Polską Agencję Inwestycji i Handlu. Na terenie Wietnamu działają także firmy turystyczne z udziałem kapitału polskiego, gdzie największa, to PolViet Travel. Swoją spółkę zależną uruchomił w Wietnamie Comarch z branży IT.

7. Dostęp do rynku

W opublikowanym przez Bank Światowy zestawieniu „Doing Business 2020”, Wietnam pod względem warunków sprzyjających do prowadzenia działalności gospodarczej zajmuje 70. pozycję wśród 190 ujętych w rankingu gospodarek świata.

System dystrybucji towarów jest wciąż słabo rozwinięty. Brakuje hurtowni, towary rynkowe, w tym również importowane są najczęściej rozwożone po sklepach w małych partiach przez handlarzy. W tych warunkach eksport, zwłaszcza gotówkowy, z Polski do Wietnamu jest trudny. W znacznym stopniu jest on zdominowany przez Wietnamczyków mieszkających w Polsce (dzięki powiązaniom rodzinnym) mających zezwolenia miejscowych władz na dokonywanie wwozu i wywozu towarów. W świetle powyższego, dla polskiego eksportu dóbr konsumpcyjnych główną możliwością ulokowania towarów na miejscowym rynku jest korzystanie z wietnamskiego agenta, który będzie zajmować się ich dystrybucją na miejscu w Wietnamie.

Bariery w eksporcie na rynek wietnamski dla wybranych towarów:

- **Mięso** - wprowadzenie na rynek produktów pochodzenia zwierzęcego wiąże się z dość skomplikowaną procedurą angażującą kilka instytucji. Pierwszym krokiem jest uzyskanie zgody służb weterynaryjnych (Departament Zdrowia Zwierząt Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi) na konkretny rodzaj mięsa. W następstwie ww. zgody ma miejsce uzgodnienie służb weterynaryjnych obu państw co do wzoru certyfikatu zdrowia danego mięsa i jego produktów. Obecnie polscy eksporterzy mają taką zgodę na wieprzowinę, drób i ryby. Następnie każdy zakład ma obowiązek rejestracji każdego pojedynczego produktu w tym samym Departamencie Zdrowia Zwierząt MRiRW, za pośrednictwem polskich służb weterynaryjnych (GIW). Dla przykładu, jeśli firma produkuje dany produkt w kilku zakładach na terenie kraju, każdy zakład ma obowiązek uzyskania odrębnej zgody, mimo że jest to produkt wytwarzany przez tę samą firmę, tą samą technologią i z tego samego surowca. Każda modyfikacja produktu (np. zmiana składu procentowego zawartości poszczególnych składników) wymaga uzyskania nowej zgody. Następnie każda partia produktu podlega kontroli sanitarnej. W toku jest procedura uzyskania zgody na eksport polskiej wołowiny. Ze względu na chorobę ASF występującą w Polsce wietnamskie służby weterynaryjne wprowadziły ograniczenia eksportu z województw objętych chorobą. Udało się uniknąć objęcia zakazem całej Polski, choć takie były pierwotne zamiary wietnamskich służb weterynaryjnych. Obserwowana jest również sytuacja odnośnie do ptasiej grypy (HPAI) występującej w przypadku drobiu. Mimo barier Polska jest istotnym eksporterem mięsa wieprzowego i drobiu do Wietnamu.
- **Produkty mleczne** - procedura importu produktów mlecznych należy do najbardziej skomplikowanych i kosztownych. Mleko i produkty mleczne są podmiotami zarówno kontroli weterynaryjnej, jak i pod względem bezpieczeństwa żywnościowego przez odpowiednie departamenty w resortach zdrowia i rolnictwa. Należy wspomnieć, że w ostatnich latach znacznie zaostrzono przepisy związane z rynkiem produktów mlecznych, jak i podniesiono i tak już wysokie cła oraz inne obciążenia pozataryfowe.
- **Owoce i warzywa** - w stosunku do produktów pochodzenia roślinnego jest wymagane przede wszystkim uznanie kraju za bezpieczne źródło pochodzenia. Następnie w stosunku do poszczególnych kategorii produktów istnieją odrębne, szczegółowe przepisy regulujące procedurę wprowadzania danych produktów na rynek. W efekcie stosunkowo niewiele krajów i stosunkowo niewiele kategorii produktów jest dopuszczonych do rynku wietnamskiego. W przypadku jabłek pierwszym krokiem było wynegocjowanie i podpisanie tzw. „fito-protokołu”, czyli dokumentu, który dopuszcza dany produkt do rynku (na podstawie analizy ryzyka wystąpienia szkodników). Następnie polski PIORiN i wietnamski PPD (Departament Ochrony Roślin MRiRW) określają listę certyfikowanych podmiotów, które mogą uczestniczyć w procesie wprowadzania produktu na rynek. Należy doprecyzować, że każdy podmiot uczestniczący w procesie (np. skład, sortownia) musi posiadać certyfikat odpowiednich służb. Każda partia produktu musi otrzymać certyfikat PIORiN-u świadczący o jej przebadaniu. Na koniec produkt jest

sprawdzany przez wietnamskie służby przed wprowadzeniem na rynek. Podobnie wygląda procedura w stosunku do większości owoców. Średni okres uzyskania dopuszczenia do rynku to 3 lata, natomiast znane są przypadki procedowania 8 lat. Obecnie w przypadku jabłek zgodę na eksport do Wietnamu, poza Polską, mają Chiny, Stany Zjednoczone, Kanada, Nowa Zelandia, Japonia, Francja i Holandia. W ramach procedury dotyczącej dopuszczenia eksportu borówki dokonywana jest obecnie pomiędzy Departamentem Ochrony Roślin Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi SRW oraz Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORIN) ocena i analiza zagrożenia szkodnikami.

Wprowadzenie na rynek warzyw jest nieco łatwiejsze, ale niewiele krajów decyduje się na procedowanie pozwoleń na warzywa z uwagi na małą opłacalność.

- **Leki i sprzęt medyczny** - rynek leków i sprzętu medycznego podlega bardzo ścisłym regulacjom. Duża część farmaceutyków dystrybuowana jest za pośrednictwem szpitali i innych zakładów opieki medycznej. Pacjent zazwyczaj odwiedzając lekarza od razu otrzymuje od niego leki (odpłatnie), bez potrzeby udawania się oddzielnie do apteki. Poza tym istnieje dużo lokalnych punktów sprzedaży leków i innych produktów medycznych, najczęściej posiadających produkt tańszy, pochodzący od producentów z regionu (wietnamski, chiński, indyjski). Zaufaniem cieszą się jednak jedynie produkty znanych zachodnioeuropejskich bądź amerykańskich firm i te, w sprzedaży detalicznej, mają ceny odpowiednio wyższe. Zagraniczne firmy nie mają prawa bezpośrednio uczestniczyć w przetargach na leki czy sprzęty medyczne dla szpitali. Muszą posiadać pośrednika w postaci specjalnie do tego celu certyfikowanej firmy wietnamskiej. System certyfikowania tych firm jest nieprzejrzysty.

Problem z rejestracją leków polega na wprowadzeniu przez władze wietnamskie nowych, trudnych do spełnienia, wymogów związanych z uzyskiwaniem i przedłużaniem autoryzacji rynkowej (Marketing Authorisation) dopuszczającej poszczególne leki do obrotu w Wietnamie. Wymogi te wprowadzone zostały okólnikiem nr 32/2018/TT-BYT dot. rejestracji leków na rynku wietnamskim. Wynika z nich, że Certyfikaty Produktu Leczniczego (Certificate of Pharmaceutical Product - CPP), które są międzynarodowym dokumentem wystawianym dla produktu leczniczego w celu rejestracji w danym kraju muszą być uzupełniane o informacje nie będące standardowo jego częścią. CPP jest wystawiany na podstawie wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) przez odpowiednie urzędy w krajach członkowskich tej organizacji (w Polsce jest to Główny Inspektorat Farmaceutyczny - GIF). GIF nie posiada dostępu do żądanych informacji (w Polsce posiada je Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, URP) oraz posługuje się wzorem dokumentu WHO i jego zmiana nie leży w zakresie kompetencji GIF. W efekcie Wietnamska Agencja Leków (Drug Administration of Vietnam – DAV) nie dokonuje odnowienia autoryzacji rynkowej poszczególnych leków, co obecnie dotyczy już ok. 100 przypadków. W ciągu roku sytuacja ta dotyczyć będzie kolejnych ok. 250 przypadków.

Według informacji przedstawianych przez DAV wymogi te pojawiły się w ramach działań mających na celu zagwarantowanie jakości oraz źródeł pochodzenia leków dopuszczanych do obrotu w Wietnamie. W ramach ułatwienia rejestracji leków pojawiła się nieoficjalna informacja, że dodatkowe informacje których wymaga DAV, mogą być dostarczone do wniosku w późniejszym etapie jego rozpatrywania oraz wystawione przez URP, co powinno ułatwić eksporterom spełnienie tych wymogów.

W przetargach organizowanych na potrzeby publicznej służby zdrowia występuje nierówne traktowanie dostawców leków z różnych krajów UE. MZ SRW stworzyło punktację przetargową preferującą dostawców z krajów zaliczonych do grupy „referencyjnej” (Reference Regulatory Authorities, m.in. USA, Kanada, Szwajcaria, Niemcy, Francja). Dostawcy z krajów ocenianych jako posiadające gorsze regulacje (Stringent Regulatory Authorities, m.in. Polska, Włochy, Węgry, Hiszpania) mają gorszą pozycję w tych przetargach, co jest niezgodne z duchem Umowy o Wolnym Handlu pomiędzy UE i Wietnamem (EVFTA), stwarzając dodatkową barierę dostępu dla eksporterów z niektórych krajów UE. Podział krajów UE na różne grupy niezgodny jest także z regułami Europejskiej Agencji Leków (European Medicines Agency - EMA), zgodnie z którymi Agencja Leków Krajów Członkowskich, dzięki standaryzacji wynikającej ze wspólnego rynku, reprezentują ten sam poziom.

Podział na grupy dokonany został w wyniku przeprowadzonej ewaluacji poszczególnych krajów w zakresie regulacji dotyczących produkcji leków w poszczególnych krajach i jest aktualnie obowiązujący. Ewentualne zmiany może przynieść nowelizacja wietnamskich przepisów w tym zakresie, która jest planowana w najbliższej przyszłości.

- **Rynek motoryzacyjny** - Wietnam utrzymuje wysokie cła na import pojazdów, przede wszystkim samochodów. Ponadto wysokie są również opłaty rejestracyjne. Związane jest to m.in. z niską jakością infrastruktury transportowej, zwłaszcza w dużych miastach, gdzie występują coraz większe problemy komunikacyjne.

8. Umowa o wolnym handlu UE-Wietnam

Uproszczenie dostępu do rynku wietnamskiego, szczególnie poprzez zniesienie barier pozataryfowych i obniżenie wysokich cef na wybrane towary, spodziewane jest po wejściu w życie umowy o wolnym handlu UE-Wietnam 1 sierpnia 2020 r.

Umowa o ochronie inwestycji (EVIPA), która również została przyjęta w czerwcu 2020 r. podczas 14. sesji wietnamskiego Zgromadzenia Narodowego, aby wejść w życie musi jeszcze zostać ratyfikowana przez kraje członkowskie UE.

Wietnam jest coraz ważniejszym partnerem gospodarczym dla UE w Azji Południowo-Wschodniej. Jest obecnie jednym z najszybciej rozwijających się państw świata, z rosnącym udziałem handlu zagranicznego w tworzeniu PKB. W 2019 r. obroty HZ Wietnamu wyniosły 517,3 mld USD, z czego na eksport przypadło 264,2 mld USD, na import 253,1 mld USD, zaś dodatnie saldo wyniosło 11,1 mld USD. Wstępne dane wietnamskiego Głównego Urzędu Statystycznego za okres pierwszych siedmiu miesięcy 2020 r. wskazują, że mimo pandemii COVID-19 dodatnie saldo osiągnęło wartość 6,5 mld USD, przy eksporcie o wartości 145,8 mld USD (wzrost o 0,2% w porównaniu do okresu I-VII 2019) oraz imporcie 139,3 mld USD (spadek o 2,9%).

Wartość wymiany handlowej między UE a Wietnamem wzrosła w ciągu ostatnich 18 lat ponad 13-krotnie, z poziomu 4,1 mld USD w 2000 r. do 56,4 mld USD w 2019 r. Wietnam od lat odnotowuje wysoki dodatni bilans w handlu z Unią. W 2019 r. wyniósł on 26,6 mld USD.

Unia Europejska jest jednym z największych inwestorów w Wietnamie, ustępując jedynie wschodnio-azjatyckim potęgom gospodarczym (Japonia, Korea Południowa, Singapur, Chiny, Hongkong). Inwestycje w Wietnamie ulokowały praktycznie wszystkie kraje członkowskie, a łączna wartość ponad dwóch tysięcy projektów wynosi prawie 25 mld USD.

W wyniku EVFTA zniesione zostaną niemal wszystkie ograniczenia celne dla wzajemnej wymiany handlowej. Umowa zakłada ostateczną liberalizację cef dla 99% obrotu handlowego między UE i Wietnamem. W chwili wejścia umowy w życie Wietnam zliberalizuje ponad 65% stawek na import z UE, pozostałe zobowiązania zostaną zrealizowane w okresie przejściowym do 10 lat. UE także zastosuje okresy przejściowe, do 7 lat, dla najbardziej wrażliwych towarów, takich jak wyroby włókiennicze i obuwie.

W kontekście najistotniejszych produktów eksportowanych z Polski do Wietnamu, najbardziej korzystne zmiany obejmą m.in. nabiał, leki, ryby, maszyny i urządzenia. Uwolniony zostanie również obrót usługami, takimi jak: usługi dla biznesu, finansowe, pocztowe, ubezpieczeniowe, usługi w dziedzinie badań i rozwoju. Umowa otwiera stronom również dostęp do rynku zamówień publicznych, który jest szczególnie duży w przypadku Wietnamu.

W przypadku importu z Wietnamu, efektem jest likwidacja cła na obuwie sportowe eksportowane do UE i na odzież w ciągu dwóch lat. W przypadku ryżu – UE zachowuje system kontyngentów.

W krótkiej perspektywie czasowej umowa wydaje się być bardziej korzystna dla Wietnamu, niż dla Polski, ze względu na niższy koszt wytworzenia towarów w Wietnamie i dobre przygotowanie firm wietnamskich do ekspansji w Europie.

Czynniki ryzyka wynikające z umowy to przede wszystkim możliwość wykorzystania kanałów wietnamskich przez producentów chińskich, zwłaszcza w przypadku stali i odzieży (ma to miejsce np. w przypadku eksportu w/w towarów do USA).

9. Potencjalne dziedziny współpracy

Wietnam jest rynkiem o ogromnym potencjale. Kraj ten zamieszkuje prawie 90 mln ludności, a siła nabywcza społeczeństwa stale rośnie i dość dynamicznie rozwija się tam klasa średnia.

Ze względu na długoterminowe perspektywy szybkiego rozwoju oraz integrację handlową ze światem (członkostwo w ASEAN, FTA UE-Wietnam) Wietnam wydaje się szczególnie interesującym kierunkiem dla inwestorów oraz eksporterów.

Co sprawia, że Wietnam jest dla polskich przedsiębiorców atrakcyjny? Mamy w Polsce dobrze zorganizowaną diasporę wietnamską, która jest naturalnym pośrednikiem między oboma krajami. Ze względów historycznych Polska traktowana jest przez władze Wietnamu i Wietnamczyków jako kraj tradycyjnie zaprzyjaźniony. Wśród wietnamskich elit jest około 4 tysiące absolwentów polskich uczelni. Dodatkowo Wietnam może być jednym z beneficjentów rywalizacji handlowej między USA i Chinami oraz rosnących kosztów pracy w Chinach, m.in. poprzez dalsze przenoszenie produkcji z Chin do Wietnamu.

Zdecydowanie wyróżnia się planowany wzrost wydatków na żywność w Wietnamie, co wynika z rosnącej świadomości wietnamskich konsumentów. Stanowi to bardzo dużą szansę dla naszych producentów **produktów rolno-spożywczych**. Żywność z krajów zachodnich (w tym z Polski), zaliczana jest do najbezpieczniejszych. Biorąc pod uwagę wysoką jakość polskich produktów żywnościowych, a do tego ich relatywnie konkurencyjną cenę w stosunku do produktów innych krajów europejskich, potencjał do wykorzystania jest dość duży. Nie bez znaczenia jest fakt, że konsumpcja produktów zachodnich jest wyznacznikiem wyższego statusu społecznego, do którego społeczeństwo aspiruje. Od 2015 r. polskie jabłka mogą być eksportowane na rynek wietnamski, a coraz bardziej popularne stają się także polskie produkty mięsne.

Kolejną perspektywną branżą są **leki, produkty lecznicze i kosmetyki**. W tych dziedzinach mamy dość długie tradycje i polska marka kojarzona jest z wysoką jakością. Uwarunkowania są podobne do sektora spożywczego, czyli rozdrobniona sieć dystrybucji, duża konkurencja ze strony zachodnioeuropejskich, jak i azjatyckich marek.

Coraz większe zainteresowanie w Wietnamie budzą kwestie **zielonych technologii**. Największe szanse upatrywane są w sektorze zarządzania ściekami i wodą, a także utylizacja odpadów komunalnych, wytwarzanie biogazu i regeneracja obszarów skażonych. Według *Business Avenues In South-East Asia*, sektor wody i ochrony środowiska w Wietnamie został uznany za jeden z najbardziej perspektywnych dla przedsiębiorców europejskich. W 2017 roku organizowana była misja i udział w targach sektorowych w Wietnamie w ramach projektu EU Gateway/Business Avenues, finansowanego ze środków Komisji Europejskiej.

Wietnam ma nadal spory potencjał rozwoju **sektora wydobywczego**, w którym polskie firmy, ze względu na posiadane technologie i długoletnie tradycje współpracy, mają dużą szansę uczestniczyć. Należałoby skupić się na modernizacji istniejących instalacji celem podniesienia ich wydajności i dostosowania do warunków geologicznych, jak również na podniesieniu poziomu ich bezpieczeństwa (np. wentylacja kopalń, systemy chroniące przed wybuchem metanu). Polska współpraca z Wietnamem w **sektorze węglowym** powinna koncentrować się na rozwiązaniach przyjaznych środowisku, zarówno w kwestii eksploatacji surowca, jak też w jego wykorzystaniu.

Duży potencjał znajduje się również we **współpracy naukowo-badawczej i edukacyjnej**. Celowym jest wspieranie wspólnych inicjatyw z tego zakresu, zwłaszcza tych prowadzących do wypracowania rozwiązań mających zastosowanie w gospodarce. Polska edukacja górnicza jest bardzo wysoko oceniana w Wietnamie, programy na wzór prowadzonego obecnie kursu podyplomowego dla inżynierów wietnamskich w krakowskiej AGH, powinny być rozwijane.

Europejska Izba Gospodarcza w Wietnamie (EuroCham in Vietnam), jako perspektywiczne dla przedsiębiorców europejskich identyfikuje również sektory: **budownictwa infrastrukturalnego, wyposażenia wewnątrz i ICT**.

Potencjalnym sektorem współpracy jest sektor **przemysłu obronnego**, gdyż Wietnam jest obecnie jednym z najważniejszych użytkowników sprzętu wojskowego, wywodzącego się technologicznie ze sprzętu b. ZSRR (szansą są remonty, konserwacje, unowocześnienie).

Analizy rynku wietnamskiego wskazują na dość wyraźną zmianę trendów konsumenckich. Największy wzrost deklarowanych przyszłych wydatków widać w **sektorze edukacyjnym**. Wietnamczycy nadrabiają braki w wykształceniu, jak również inwestują w edukację dzieci, co stwarza potencjalnie szanse polskim uczelniom, które mają dobrą renomę w Wietnamie i są tańsze niż te z Europy Zachodniej.

10. Przedstawicielstwa dyplomatyczne

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Hanoi

Ambasador – Pan Wojciech Gerwel

3 Chua Mot Cot, Ha Noi, Wietnam

tel: (844) 384 52 027 fax: (844) 382 36 914

E-mail: hanoi.amb.sekretariat@msz.gov.pl www:
http://www.hanoi.msz.gov.pl/pl/p/hanoi_vn_a_pl/

Ambasada Socjalistycznej Republiki Wietnamu w Warszawie

Ambasador – JE Pan Vu Dang Dung
ul. Resorowa 36, 02-956 Warszawa
Tel. (22) 651 60 98 /ext. 13 Fax. (22) 844 60 21
Email: vnemb.poland@yahoo.com; vnemb.pl@mofa.gov.vn www: www.vietnamembassy-poland.org

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Ho Chi Minh City

Sun Wah Tower, 14th floor, room 1401
115 Nguyen Hue, District 1
Ho Chi Minh City, Vietnam
tel.: +84 28 3821 9990 ext.104
mob.: +84 933 663 653
e-mail: piotr.harasimowicz@paih.gov.pl
www.vietnam.trade.gov.pl

Opracowanie: Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej MR, październik 2020 r.